

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ "ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ТУРИЗМІ" (АВТОР — БОСОВСЬКА М. В.)

Теоретичним, методичним та практичним проблемам управління інтеграційними процесами присвячено монографію Босовської М.В. "Інтеграційні процеси в туризмі".

Потреба у розробленні концептуальних положень формування та реалізації інтеграційних процесів у туризмі обумовлена соціально-економічними процесами в економіці та практичними потребами суб'єктів туристичної діяльності. Суспільні перетворення в Україні та трансформаційні економічні процеси зумовляють істотні секторальні зміни, актуалізуючи проблему розвитку такої важливої галузі економіки, як туризм. Адже саме туристична галузь тісно взаємопов'язана з іншими соціально-економічними системами, займає вагоме місце у формуванні валового внутрішнього продукту, здійснює мультиплікативний вплив на процеси розвитку економіки, екології та соціальної сфери як у цілому країні, так і регіонів. Враховуючи ці аспекти, успішний розвиток туристичної сфери залежить не тільки від оптимізації внутрішніх параметрів розвитку суб'єктів туристичної діяльності, але і від обґрунтованого формування та розвитку інтеграційних відносин підприємств у підприємницькому середовищі. В цьому сенсі, формування та розвиток інтеграційних процесів у туризмі створює додаткові можливості для розвитку діяльності суб'єктів туристичної діяльності на ринку з погляду динамічного функціонування та потенційної прибутковості.

Цілком очевидно, що сучасні теорії управління у їх традиційних парадигмах неспроможні належним чином інтерпретувати сьогоденну дійсність та у повній мірі задовольнити потреби практики. Це обумовлює розширення діапазону наукових проблем, що вивчаються теоріями управління для вирішення покладених на них прикладних завдань. З цих позицій монографія "Інтеграційні процеси в туризмі" є актуальною працею, оскільки досліджувана проблема спрямована на вирішення стратегічного завдання — максимізацію соціально-економічної ефективності діяльності підприємств на основі їх інтеграційної взаємодії.

Політична, економічна та фінансова криза, яка супроводжується неадекватним станом економіки, відсутністю ефективних систем управління підприємствами, все більше актуалізує проблему формування та розвитку інтеграційних процесів з метою консолідованого пошуку ефективних механізмів управління діяльністю економічних структур. У комплексі заходів протидії кризовим явищам постає актуальне завдання забезпечення стійкості функціонування суб'єктів господарювання через розширення меж інтеграційної взаємодії, забезпечення комплементарності бізнес-процесів, формування синергії ключових компетенцій підприємств на основі реалізації інтеграційних стратегій, формування програм публічно-приватного партнерства.

Відповідно актуалізується потреба теоретичного, методологічного та концептуального обґрунтування механізмів формування та розвитку інтеграційних процесів у туризмі, що створює принципово нову наукову парадигму та предметну область економічних досліджень в туризмі.

Монографію М.В. Босовської присвячено актуальній теоретичній та прикладній проблемі — дослідженню теоретичних, методологічних та концептуальних засад формування та розвитку інтеграційних процесів, управління інтегрованими структурами у різноманітті їх організаційних типів та форм; розробленню практичних рекомендацій щодо впровадження стратегій інтеграційного розвитку в туристичній галузі.

За структурою монографія складається з чотирьох розділів, які у своїй сукупності, являють цілісне, логічно пов'язане наукове дослідження.

У першому розділі за результатами критичного аналізу теоретичних надбань вітчизняних та зарубіжних науковців визначено теоретичні засади дослідження інтеграційних процесів, розглянуто генезу економічної інтеграції та інтеграційних концепцій в конкурентному середовищі, запропоновано типологію та функціональну структуру інтеграційних процесів, сформовано термінологічну конструкцію системи управління інтеграційною взаємодією суб'єктів туристичної діяльності, зосереджено увагу на розвитку інтеграційних процесів суб'єктів туристичної діяльності у розрізі різноманіття їх організаційних форм.

Другий розділ монографії розкриває прикладні аспекти розвитку туристичних підприємств, його присвячено дослідженню імперативів інтеграційних трансформацій в туризмі, розглянуто структурно-динамічні аспекти розвитку інтеграційних процесів у туризмі; здійснено аналіз структурних зрушень на ринку туристичних послуг на користь розвитку інтеграційних процесів, визначено передумови та особливості інтеграційної взаємодії туристичних підприємств.

У третьому розділі на основі наукового синтезу ключових положень економічних концепцій аналітично осмислено концептуальні та методологічні аспекти розвитку інтеграційної взаємодії суб'єктів туристичної діяльності. Автором розглянуто методологію розвитку інтеграційних процесів на основі комплементарності у межах стратегічного партнерства, мережових форм взаємодії, франчайзингових відносин, віртуальних систем. Поглиблено методологічний базис формування та розвитку публічно-приватного партнерства та кластерних систем в туризмі.

У четвертому розділі монографії обґрунтовано концептуальні положення концепції інтеграційного розвитку суб'єктів туристичної діяльності, запропоновано інструментарій формування інтеграційної стратегії, сформовано стратегічні напрями реалізації програм інтеграційного розвитку суб'єктів туристичної діяльності.

Результати дослідження теоретичних та методологічних питань розвитку інтеграційних процесів, які висвітлено у монографії характеризуються не тільки науковою цінністю, а й дають змогу успішно розв'язувати проблеми, пов'язані із застосуванням положень концепції інтеграційного розвитку в туристичній галузі.

Монографія містить положення, що мають наукову новизну та практичну значимість. До найвагоміших здобутків автора належить: розробка положень концепції інтеграційного розвитку, сутнісно-змістовне обґрунтування інтеграції як міждисциплінарної категорії, класифікація та типізація інтегрованих суб'єктів господарювання, визначення параметрів розвитку інтеграційних процесів у туризмі; формування механізмів реалізації стратегій та програм розвитку туристичних підприємств на інтеграційних засадах, поглиблення концептуальних засад формування основних типів інтеграційних процесів; обґрунтування методологічних основ розвитку інтеграційних процесів, пропозиції щодо побудови мультикритеріальної оцінки ефективності реалізації інтеграційних процесів та ін.

Монографію підготовлено за результатами опрацювання та критичного аналізу наукових праць вітчизняних і зарубіжних дослідників, в яких визначено різноаспектні передумови формування інтеграційних процесів. Автором ґрунтовно проаналізовано наукові праці, які розкривають конкретні напрями теоретичних, методологічних та прикладних досліджень параметрів інтегрованого розвитку туристичних підприємств, використано статистичні джерела за значний період часу.

Разом із тим у монографії є окремі положення, які мають дискусійний характер. Доречно було б приділити більш уваги вирішенню наукової проблеми управління віртуальною інтеграційною взаємодією туристичних підприємств.

Резюмуючи наведене, варто зазначити, що монографія М.В. Босовської є актуальним і комплексним науковим дослідженням, відрізняється глибиною висунутих теоретичних положень та конструктивними прикладними рекомендаціями. Враховуючи спектр розглянутих у монографії соціально-економічних проблем розвитку туристичних підприємств та особливостей застосування розроблених положень в їх практичній діяльності, рецензована монографія є актуальною науковою працею і розрахована на науковців, викладачів, професіоналів туристичної галузі та дослідників, які вивчають науковий потенціал розвитку інтеграційних процесів.

У цілому монографія М.В. Босовської "Інтеграційні процеси в туризмі" за змістом, структурою, глибиною наукового викладення матеріалів, практичної значущості заслуговує високої оцінки як новаторський внесок у теорію і методологію розвитку інтеграційних процесів у туризмі.

Рецензент: М.В. Гудзь, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, Бердянський державний педагогічний університет

¹ Босовська М.В. Інтеграційні процеси в туризмі: монографія / М.В. Босовська. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. — 832 с.